

MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK
Danida

Empowered lives.
Resilient nations.

Сприйняття прав людини в Республіці Молдова

згідно з результатами кількісного і якісного дослідження, що охопило також Придністровський регіон. Збір даних відбувався у період з липня по вересень 2018 року

Короткий зміст

Дослідження складається з трьох аналітичних розділів, що містять опис результатів опитування, а також висновків щодо найбільш очевидних тенденцій у сфері дотримання прав і основних свобод людини в Республіці Молдова.

Розділ 1. Рівень інформованості населення Республіки Молдова щодо прав людини.

Розділ містить якісні та кількісні показники стосовно: а) рівня інформованості населення щодо прав людини; б) доступності інформації про права людини і с) ступеню активності населення Республіки Молдова. Цей розділ підтверджує висновки попереднього дослідження про понижений рівень інформованості населення про права людини, зокрема на рівні специфічних груп. Також наголошується і понижена доступність самої інформації. Більше половини респондентів заявили про наявність мовних перешкод у доступі до інформації про права людини. Бюрократія також розглядається як перешкода до вільного доступу до інформації про права людини. Очевидно, що люди не відчують впевненості у своїх знаннях в галузі прав людини, що може бути обумовлено як формою передачі повідомлень та інформації про Права людини, так і їхнім змістом. Більше половини респондентів вважають, що населення Молдови не володіє знаннями про права людини. Лише 10% респондентів вважають себе добре поінформованими про свої права. Незважаючи на те що у 2018 році, в порівнянні з 2016 роком, спостерігається незначне зменшення кількості респондентів, що вважають себе добре поінформованими (10.3% у порівнянні з 11.1%), все ж було відзначено збільшення кількості респондентів, які вважають себе більше поінформованими, ніж ні (42.6% в порівнянні з 41.5%). Важливим є те, що істотно зменшилася кількість респондентів, які вважають себе абсолютно неінформованими (12.2% у 2018 р. у порівнянні з 16.5% у 2016 р).

Очевидно, що посередній рівень знань населення в царині прав людини обумовлює низький рівень соціальної активності, а також активності, пов'язаної з відновленням у правах. У той самий час, не можна стверджувати, що рівень соціальної активності громадян є прямим результатом знань про права людини.

Важливо відзначити, що громадяни висловлюють досить високий рівень довіри установам щодо захисту прав людини, – таким, як правоохоронні органи, органи публічної адміністрації, національні установи щодо захисту прав людини, організації громадянського суспільства. Отже, стимулювання громадянської активності може провадитися шляхом інтенсивного і систематичного просування інформації про права людини, зокрема з боку державних органів; вживання заходів щодо піднесення довіри до державних органів, поглиблення рівня знань про права людини, усвідомлення цінності прав людини.

З метою піднесення рівня інформованості громадян про права людини рекомендується:

- щоб діяльність, спрямована на просування прав людини, охоплювала різні категорії

суспільства таким чином, щоб інформація була доступною з точки зору як мови, так і змісту;

- враховувати специфіку джерел інформації, якими користуються цільові групи населення, при виборі каналів для передачі інформації про права людини.
- усунення наявних відмінностей між соціальними групами, наприклад, особи з сільської місцевості, літні люди, жінки, представники етнічних і мовних меншин.

Розділ 2. Роль установ у дотриманні прав людини. Система захисту прав людини. У цьому розділі проводиться аналіз ролі установ у питаннях дотримання прав людини з точки зору системи захисту прав людини.

Роль державних установ у дотриманні прав людини досить добре усвідомлюється населенням. Результати дослідження 2018 р. щодо сприйняття населенням установ, здатних поліпшити ситуацію в сфері прав людини, схожі з показниками 2016 р. Так, Парламент і Уряд посідають перші місця у списку таких установ. У 2018 р. відзначається варіант відповіді «кожен громадянин окремо», який був обраний 77% респондентів. Незважаючи на дані результати, Парламент і Уряд залишаються на перших місцях в частині порушень прав людини, а близько двох третин респондентів вважають, що вони значною мірою порушують права людини.

Найбільші очікування від Парламенту щодо забезпечення прав відзначено у жінок, міських мешканців, осіб у віці понад 45 років і представників етнічних та мовних меншин. Від Уряду очікування схожі, але до названих соціальних груп додаються ще люди з низьким рівнем статків.

Респонденти незадоволені якістю поточної державної політики (лише 20% задоволені повною мірою). Як наслідок, недоліки реалізації правового підходу щодо створення і впровадження соціально-економічної політики зумовлюють негативне сприйняття населенням питань дотримання соціально-економічних прав.

Розділ 3. Рівень дотримання прав людини у Республіці Молдова. Цей розділ підтверджує необхідність посиленої уваги до принципу рівності та недискримінації, з урахуванням специфічних проблем, з якими стикаються різні групи, а також уражені або маргіналізовані особи, включно особи з обмеженими можливостями, представники ЛГБТ, особи, які живуть з ВІЛ, роми та іноземці. Одним із тривожних висновків є те, що населення виявляє зниження рівня поваги до прав людини. Приблизно 68% респондентів вважають, що права людини систематично порушуються. З-поміж найчастотніших порушень відзначаються порушення права на справедливий процес, права на соціальний захист і права на охорону здоров'я. Ще слабше забезпечення цими правами меншин, що призводить до поглиблення системної нерівності.